

Jaarverslag 2017

Hospice Calando

Inhoud

Voorwoord Raad van Toezicht.....	1
Van de Raad van Bestuur.....	2
Kwaliteitsborging.....	3
Onderzoek.....	3
Deskundigheidsbevordering.....	5
Zorg.....	6
Het Mobiel Palliatief Team.....	8
Evenementen.....	8
Publiciteit	10
Giften	10
Samenwerking.....	11
Financiën.....	13
Algemene gegevens.....	17

De foto's - afkomstig uit het archief en gemaakt door Hans Villerius - zijn geplaatst met toestemming van de afgebeelde personen.

Voorwoord Raad van Toezicht

In 2017 hebben vier reguliere vergaderingen plaatsgevonden tussen de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur. Tijdens deze vergaderingen werden onder andere de algemene gang van zaken en de financiële situatie besproken. Daarnaast zijn er een aantal bijeenkomsten geweest van de Raad van Toezicht en het rekruteringsbureau dat was belast met het vinden van een opvolger voor de functie van algemeen directeur. Op basis daarvan hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de Raad van Toezicht en een delegatie van het personeel met een aantal geselecteerde kandidaten. Uiteindelijk heeft dit geleid tot de benoeming per 1 februari 2018 van de heer John Kremers als opvolger van mevrouw Janneke Koningswoud.

Zoals gebruikelijk wordt ook in dit jaarverslag uitgebreid teruggekeken op de activiteiten welke in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. Zo wordt onder meer melding gemaakt van het feit dat mevrouw Heike Noordzij per 1 mei 2017 de functie van medisch directeur heeft overgenomen van de heer Klaas van Kralingen, die een functie elders in het land heeft aanvaard.

Binnen de Raad van Toezicht is mevrouw Vrony de Wolff, huisarts te Brielle, in de plaats gekomen van mevrouw Bertien Winkel.

Mede door de hoge bezettingsgraad kon ook dit jaar weer met een financieel positief resultaat worden afgesloten. Wij mogen tevreden zijn met de huidige financieringsmethodiek via het zorgkantoor.

Wij feliciteren de heer Clarens Schuring, lid van de Raad van Toezicht, met de koninklijke onderscheiding welke hij ontving voor onder

andere zijn jarenlange inzet en betrokkenheid bij Calando.

Evenals in voorgaande jaren was Calando nauw betrokken bij verschillende landelijke overlegorganen betreffende hospicezorg. Ook werd op het gebied van wetenschappelijk onderzoek weer samengewerkt met het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL) en het Erasmus MC in Rotterdam.

Calando bestaat in 2018 twintig jaar. Bij dit heuglijke feit zal worden stilgestaan met een symposium over de palliatieve zorg, waarbij tevens officieel afscheid zal worden genomen van mevrouw Janneke Koningswoud.

Ook dit jaar ontvingen wij weer een aanzienlijk bedrag aan giften en legaten. Onze hartelijke dank aan alle donateurs en aan allen die Calando een warm hart toedragen.

Zeker niet in de laatste plaats bedanken wij al onze medewerkers en vrijwilligers voor hun enorme inzet en toewijding.

Namens de Raad van Toezicht
Jan van den Broek, voorzitter

Van de Raad van Bestuur

2017 was een jaar van grote betekenis. Al jaren is er gesproken over een kwaliteitskader voor de palliatieve zorg. Alle partijen zijn betrokken bij de samenstelling daarvan en in oktober is dit gepresenteerd aan het Kwaliteitsinstituut en aan alle organisaties die met palliatieve zorg te maken hebben. De implementatie moet in de toekomst gebeuren. Zo zal ook Stichting Palliatieve Zorg Dirksland hiermee te maken krijgen. In samenwerking met Palliatief en IKNL worden voorstellen gemaakt over hoe dit gestalte moet krijgen. Het is belangrijk dat de mensen die palliatieve zorg nodig hebben er profijt van hebben. Daar is alles op gericht. Ook in Calando. Wat in het land en de regio gebeurt krijgt ook zijn beslag in de organisatie van Calando.

Begin 2017 gaf onze medisch directeur, de heer K.W. van Kralingen, aan dat hij Dirksland zou gaan verlaten. Hij ambieerde een andere baan, in het noorden van het land, en kon zodoende niet langer deel uitmaken van de Raad van Bestuur. Dit was een ingrijpende mededeling, temeer daar de algemeen directeur haar werkzaamheden in verband met pensionering ging afbouwen. Gezamenlijk hadden we al een profiel voor de opvolger gemaakt. Dit moest dus worden uitgebreid voor de medisch directeur.

Gelukkig was er voor de heer Van Kralingen al vlug vervanging gevonden in de persoon van mevrouw H.S. Noordzij-Nooteboom. Zij was al betrokken als hospice-arts en haar deskundigheid als internist-hematoloog-oncoloog kwam naast de vakinhoud ook bestuurlijk goed van pas. Vanaf 1 mei neemt mevrouw Noordzij de verantwoordelijkheid voor de medische zorg in Calando waar.

Voor de vacature van J. Koningswoud is er met diverse wervingsbureaus gesproken en uitein-

delijk gekozen voor De Veghte. Dit bureau is in oktober gestart met de werving en aan het eind van het jaar is de heer J. Kremers benoemd als directeur-bestuurder. Hij is per 1 februari 2018 in dienst getreden. Zodoende kwam er een totale wisseling van de Raad van Bestuur. Dat dit grote impact heeft op een kleine organisatie als Calando spreekt voor zich.

Bijna twintig jaar lang bestaat de stichting Palliatieve Zorg Dirksland. Van een zich ontwikkelende organisatie is het een professionele organisatie geworden, die ook aan allerlei eisen moet voldoen. Kritisch wordt gekeken of dit de patiënt ten goede komt. Aan kwaliteit van zorg mag het niet ontbreken, maar dat is niet voldoende. De palliatieve zorg kan alleen goed zijn als er persoonlijke betrokkenheid en empathisch vermogen is bij alle medewerkers en vrijwilligers. Wij zijn dankbaar dat dit ook in 2017 is waargemaakt door alles wat in het belang van de bewoners en hun families is gebeurd. De Raad van Bestuur wil dan ook, in de wisselende samenstelling, de hoop uitspreken dat dit in de toekomst gegarandeerd blijft.

Kwaliteitsborging

Op 29 juni is er een tussentijdse toets geweest om te bezien of Calando het keurmerk PreZo Hospicezorg nog waard is. Deze wijkt af van de eerdere toetsingen. In het verleden was er een geldigheid van drie jaar, terwijl in de nieuwe situatie ook tussentijds nog eens wordt beoordeeld of de kwaliteit is geborgd. Dit geeft voor de organisatie meer continuïteit en voor de bewoners en hun familie meer zekerheid dat de kwaliteit van hoog niveau is. Voor het team was het fijn dat de toetsing voor de vakantie was afgerond, zodoende kon iedereen met een voldaan gevoel op vakantie.

Ook is er op 13 juli een interne audit geweest vanuit het klinisch laboratorium. Tijdens

deze audit werd de werkwijze rond het geven van een bloedtransfusie onder de loep genomen. Ook in dit geval was de uitslag positief.

In oktober 2017 is het landelijk kwaliteitskader palliatieve zorg gelanceerd en aan het Kwaliteitsinstituut gepresenteerd. Dit instrument is heel belangrijk voor de palliatieve zorg omdat het in het komende jaar in alle organisaties moet worden geïmplementeerd. De financiering van de palliatieve zorg wordt aangepast aan de hand van de eisen in het kader. Het kwaliteitskader is gebaseerd op het keurmerk PreZo Hospicezorg, dat Calando in 2016 heeft verworven.

Onderzoek

In 2017 zijn verscheidene wetenschappelijk onderzoeken verder uitgewerkt.

● Reutelen

In februari ging de voorgenomen deelname aan het wetenschappelijk onderzoek naar de preventie van reutelen daadwerkelijk van start. Omdat de nauwkeurigheid bij dit soort onderzoek van wezenlijk belang is, is er extra aandacht aan besteed in het team. Een Standard Operating Procedure (SOP) moet uitgewerkt zijn, passen in de organisatie en door iedereen strikt worden gevolgd. Ook de manier waarop je deelnemers werft en volgt bij toestemming is heel belangrijk. We leren hier veel van en weten dat dit onderzoek drie jaar duurt. Dat maakt dat het nuttig is om goed op de hoogte te zijn, maar ook dat het van

wezenlijk belang is voor de toekomst van de palliatieve zorg en het verlenen van de meest optimale zorg aan de mensen die aan onze zorgen zijn toevertrouwd.

● EPD en USD

In januari 2017 hebben we voorlichting gehad over het elektronische patiëntendossier (EPD), zoals dat in enkele hospices wordt gebruikt. De heer Boelens van Madenco vertelde over de voordelen en het gebruiksgemak. Na onderling overleg in het team is er een werkgroep gevormd om dit nader te onderzoeken en eventueel de implementatie te begeleiden. Na een bezoek aan hospice De Regenboog in Nunspeet kwam de werkgroep enthousiast terug. Vervolgens zijn we vanaf 1 april daadwerkelijk met het EPD aan de gang gegaan.

Eerst voorzichtig, een bewoner per keer, maar na een paar weken was ieder overstag en is het EPD daadwerkelijk ingevoerd. Iedere bewoner heeft een iPad en kan zijn eigen dossier inzien. Het gebruiksgemak is groot, temeer daar meetinstrumenten als Utrechts Symptoom Dagboek (USD) en pijnscore zijn geïntegreerd.

Omdat wij bij het EPD ook digitaal het USD invullen, zijn deze gegevens bruikbaar voor wetenschappelijk onderzoek. Iedere bewoner moet daar wel toestemming voor geven. Met de gegevens, die anoniem worden verzameld, kan het verloop van de symptoomlast worden gemeten. Het is belangrijk dat dit zorgvuldig gebeurt. Met het oog daarop heeft Dianne Ket hierover op 22 maart een instructie gegeven. Zij is ook heel bekend met het EPD en was bereid om de gerezen vragen hierover te beantwoorden. Uiteindelijk is Everlien de Graaf in 2017 gepromoveerd door de verzamelde gegevens te gebruiken voor haar proefschrift.

● Transmurale zorg

Bij ernstig zieke patiënten is de zorg complex en zijn er vaak veel partijen bij de zorg betrokken, zoals de huisarts, de thuiszorg, het verpleeghuis, het ziekenhuis, de mantelzorg en vrijwilligers. Om de kwaliteit en continuïteit van zorg te garanderen is het belangrijk dat zorgverleners en zorginstellingen goed met elkaar samenwerken.

Zowel de verschillende zorgverleners als patiënten geven regelmatig aan dat er nog verbetering mogelijk is in deze samenwerking. Zeven netwerken palliatieve zorg in de regio Zuidwest-Nederland, waaronder het netwerk op Goeree-Overflakkee, ontwikkelden daarom een regionaal leer- en verbeterprogramma, in samenwerking met het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL) en het Erasmus MC. Vanuit Calando nemen we hierin de projectleiding op ons. In april 2017 is er gestart

met een vragenlijst-onderzoek. De resultaten daarvan zijn eind 2017 gepresenteerd.

● Cascade

Elk kwartaal is er een werkgroep-bijeenkomst van het academische netwerk, genaamd Cascade. In deze samenwerking willen we de palliatieve zorg op een hoger niveau tillen en zo mogelijk standaardiseren, zodat we een voorbeeldfunctie hebben voor andere organisaties. Zo is in 2017, na onderzoek op de meerwaarde, afgesproken dat we binnen Cascade voor symptoomanalyse gaan werken met dezelfde meetinstrumenten. Ook is bezien hoe je met patiënten en nabestaanden op een goede manier kan evalueren.

Verder is in de werkgroep Onderwijs een rooster opgesteld voor uitwisseling van vrijwilligers en verpleegkundigen. Voor de artsen en andere disciplines was de realisatie in 2018 in voorbereiding. Inmiddels zijn vrijwilligers en verpleegkundigen al elders geweest en hebben wij ook mensen ontvangen uit andere instellingen. Dit was erg leerzaam.

Cascade heeft op 8 juni een refereeravond georganiseerd over complementaire zorg en aandacht voor spiritualiteit. Bijna het voltallige team van Calando heeft deze bijeenkomst in Rotterdam bijgewoond.

Voor alle werkgroepleden is er in Calando een 'heimiddag' geweest om de plannen voor het volgende seizoen te bespreken en vast te stellen.

Deskundigheidsbevordering

- Tweedejaars medisch studenten hebben op 11 januari een dag meegelopen in het hospice en zich verdiept in de palliatieve zorg.

- ALOGO: elke tweede woensdag van de maand komen huisartsen uit de regio bijeen om over ingewikkelde cases te spreken met de specialisten op het gebied van palliatieve zorg en om onderling ervaringen te delen.

- In samenwerking met Mediq is dit jaar weer twee keer een scholing gegeven over het gebruik van pompen om medicatie toe te dienen in de thuissituatie. Alle medewerkers van thuiszorgorganisaties ontvangen hiervoor een uitnodiging. De belangstelling hiervoor is erg groot.

- Een van onze teamleden, Janet Stevens, heeft in 2017 haar diploma verpleegkunde gehaald.

- Drie keer hebben we een huisarts in opleiding (HAIO) een stage van drie maanden kunnen bieden. Dit in samenwerking met de palliatieve unit van de Daniel den Hoek Kliniek. De medische zorg wordt dan verricht door de student onder supervisie van de dienstdoende hospicearts. Daarnaast heeft een andere HAIO, die in dienst was bij huisarts Baelde, in de zomermaanden stage gelopen in Calando.

- Op 23 oktober hebben alle verpleegkundigen scholing gehad over de voorbehouden handelingen en op twee ochtenden is er daadwerkelijk geoefend. Zodoende zijn alle verpleegkundigen weer geautoriseerd om deze handelingen te verrichten.

- Bij Careyn hebben we een workshop 'palliatieve sedatie' verzorgd.

Verleende zorg

In 2017 verbleven 54 mensen in Calando: 30 mannen en 24 vrouwen. De gemiddelde leeftijd bedroeg 75,2 jaar. De leeftijden liepen uiteen van 48 tot 100.

32 bewoners waren afkomstig van Goeree-Overflakkee, 19 van Voorne-Putten en Rozenburg en 3 van elders.

25 bewoners kwamen naar Calando vanuit de thuissituatie, 21 vanuit het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis en 8 vanuit een ander ziekenhuis.

22 bewoners waren in het hospice omdat er symptoombestrijding nodig was en/of sprake was van een mantelzorgtekort en 31 bewoners omdat ze in de terminale fase verkeerden. 1 bewoner was in Calando in verband met respijtzorg.

De aard van de ziekte was vooral oncologisch (44 bewoners). Daarnaast waren er bewoners met andere aandoeningen, zoals hartfalen, COPD en infectieziekten.

51 bewoners overleden in Calando, twee verlieten het hospice om weer naar huis te gaan en één bewoner verhuisde naar een verpleeghuis.

De gemiddelde opnameduur was 29 dagen (in 2016 was het 25 dagen). Het aantal dagen liep uiteen van 3 tot 168. Het bezettingspercentage bedroeg 94 (2016: 91 procent).

Ontwikkelingen in de zorg

Elke maandag houden we een multidisciplinair overleg (MDO). Dit is al langer het geval, maar door de ervaring verdiept de discussie zich en is er meer aandacht voor alle dimensies van de palliatieve zorg.

Doordat het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis is overgegaan op HIX verviel voor Calando de mogelijkheid om gebruik te blijven maken van het Elektronisch Voorschrift Systeem

(EVS). In 2017 is gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden om een medicatievoorschriftsysteem te koppelen aan het EPD. De nadere uitwerking volgt in 2018.

Nazorg

Na het overlijden is er binnen zes weken een evaluatie, die of telefonisch of door een persoonlijk contact tot stand komt. Dan wordt besproken hoe de zorg is ervaren, hoe het gaat met de nabestaanden en of er behoefte is aan meer nazorg.

Als er meer deskundigheid gewenst is, verwijst Calando naar de eigen huisarts, die vervolgens kan doorverwijzen naar een andere instelling. Verder wordt via Palliatief Tevreden.nl om een digitale evaluatie gevraagd. Zodoende is het mogelijk een benchmark te maken en zo nodig de zorg bij te stellen aan de hand van de resultaten. Bespreking hiervan vindt plaats op de teamvergadering.

Herdenkingsbijeenkomst

Op 26 oktober is er een herdenkingsbijeenkomst gehouden in De Schakel. De geestelijk verzorger hield een overdenking. Medewerkers en vrijwilligers leverden een bijdrage en een ensemble van Laudando verzorgde een muzikale bijdrage.

Spirituele zorg

De pastoraal medewerkers, de heer B. Kooij, woont wekelijks het MDO bij. De meerwaarde hiervan voor de vierdimensionale zorg is duidelijk.

De professionals

De medische zorg in Calando is in handen van vier artsen: mevrouw Noordzij-Nootenboom, de heer De Vos, mevrouw Dietvorst en mevrouw Hoogerbrugge. Elke dag krijgen de

bewoners bezoek van een van hen. Ook zijn de artsen beschikbaar als consultant voor het MPT-Calando en voor calamiteiten in Calando. Binnen het team van verpleegkundigen waren er in 2017 geen wijzigingen. Wel zijn er twee oproep-verpleegkundigen geworven, omdat het in de zomerperiode moeilijk was om de dienstlijst rond te krijgen. Een van hen is ook weer vertrokken. De ander blijft beschikbaar. Eén verzorgende heeft het diploma voor verpleegkundige gehaald.

Elke maand is er een teamvergadering gehouden.

Met alle teamleden is in 2017 een functioneringsgesprek gehouden.

Het ziekteverzuim in 2017 was 5,61 procent (2016: 4,3 procent).

De vrijwilligers

In 2017 waren er zes wisselingen. 5 vrijwilligers verlieten Calando en 1 vrijwilliger is begonnen in Calando.

De vrijwilligers zijn het goud van Calando. 24 uur per dag zijn ze in het hospice aanwezig om voor sfeer te zorgen en noodzakelijke huishoudelijke activiteiten uit te voeren.

We merken dat het moeilijker wordt om vrijwilligers te werven. Eerder waren er wachtlijsten, maar nu is er nauwelijks een nieuwe groep vol te krijgen. Het is gissen naar oorzaken hiervan. Wat kan meespelen is dat veel instanties een beroep op vrijwilligers doen. Calando is blij met de trouwe groep vrijwilligers en hoopt op hun wervende werking voor het hospice.

Iedere zes weken is er een vrijwilligersavond. Vanwege ziekte van de vrijwilligerscoördinator vonden deze avonden ook wel plaats in combinatie met bijeenkomsten van het verpleegkundig team. De voorbereiding van de vrijwilligersavonden is in handen van de vrijwilligerscommissie. De volgende onderwerpen kwamen in 2017 aan de orde:

- Wat is een verbeterproject?
- Herziening van de ADL-lijst met informatie voor vrijwilligers
- Spiritualiteit in de palliatieve zorg
- Het verlenen van de laatste zorg
- Presentatie door Stichting Ambulancewens

Jubilea

Verschillende medewerkers en vrijwilligers vierden hun koperen jubileum in Calando.

Het Mobiel Palliatief Team

Huisartsen en wijkverpleegkundigen in de eerste lijn kunnen het Mobiel Palliatief Team (MPT) consulteren, zowel telefonisch als bedside. In 2017 verleende het MPT 130 consulten.

Het MPT adviseert op het gebied van palliatieve zorg en ondersteunt bij interventies, bijvoorbeeld bij het plaatsen van een pomp voor pijnbestrijding of bij palliatieve sedatie. Dat kan 24 uur per dag, zeven dagen in de week. Er zijn vier medisch en vijf verpleegkundig consulenten betrokken bij MPT-Calando.

Wanneer er medisch-technische handelingen nodig zijn, dan gebeurt dat in samenwerking met het Spatteam van CuraMare. Vanaf 1 februari 2017 is er een landelijke Avond-, Nacht- en Weekend (ANW)-dienst ondergebracht bij de consultatiedienst van het IKNL. Voorheen was het consultatieteam van Calando al 24 uur/dag beschikbaar, dit is nu in het hele land geregeld. Deze diensten worden uitgevoerd door artsen. Mevr. Noordzij vervult de ANW-diensten nu ook landelijk.

Op 1 juni hebben alle consulenten bijscholing gekregen van het IKNL.

Evenementen

Roparun

Nog steeds zijn er goede contacten met het regionale team. Tijdens de startbijeenkomst is Calando aanwezig om voor koffie en gebak te zorgen. Verder stellen we één keer per jaar vergaderruimte beschikbaar en ontvangen we op Tweede Pinksterdag de deelnemers aan de Roparun, als ze terugkeren na een grote inspanning. Ook hebben enkele vrijwilligers van Calando in 2017 de Roparun als chauffeur meegemaakt.

Markten

Een vaste groep vrijwilligers bemant meerdere malen per jaar een marktkraam om bekend-

heid aan Calando te geven en tevens geld te verdienen door Calando-koek te verkopen.

NL doet

Op 11 maart is de gemeenteraadsfractie van de SGP de buitenomgeving van Calando zo-

merkbaar wezen maken. De mannen hebben veel ijver aan de dag gelegd.

Afscheid als oncoloog

Dr. P.C. van der Velden, medeoprichter en jarenlang medisch directeur van Calando, nam op 30 maart afscheid van zijn vakinhoudelijk werk. Tijdens de afscheidsbijeenkomst ontving hij een koninklijke onderscheiding voor zijn talrijke werkzaamheden. Ook voor Calando is hij van grote betekenis geweest. De onderscheiding werd hem dan ook vanuit Calando van harte gegund. Als cadeau is een film aangeboden waarop het team anekdotes memoreerde.

Zingen voor Calando

Op 13 mei was er een zangavond in de Her-

vormde Kerk te Dirksland. Een mannenkoor en ensemble trad op onder leiding van Martin Mans en Dinant Struik. Twee bevlogen dirigenten, die allebei zijn opgegroeid in Dirksland en als collega's nu voor een goed Dirkslands doel optraden.

Afscheid Bram Dubbeld

Op 24 mei was er een afscheidsymposium voor de heer Dubbeld. Hij nam afscheid als geestelijk verzorger in het ziekenhuis en Calando. Zestien jaar lang kwam hij elke dinsdag en vrijdag in Calando om de bewoners en hun familie te bezoeken.

BBQ

Op 3 september was er voor alle medewerkers, vrijwilligers en andere betrokkenen gelegenheid om de jaarlijkse barbecue bij te wonen. In de middag was er een puzzeltocht met wat opdrachten door Dirksland. Tachtig personen gingen op de uitnodiging in.

Scholing NPV

Op 17 november zijn alle medewerkers en vrijwilligers van het NPV-consultatiepunt in Calando geweest voor een oriëntatie op de palliatieve zorg. Het was tevens een scholingsdag. Zij werden geïnformeerd over het transmurale project, de geestelijke verzorging, de medische zorg aan de hand van een casus en de organisatie van een hospice, inclusief de consultatiefunctie. Omdat de heer Kooij ziek was heeft de geestelijk verzorger van het ziekenhuis, de heer T. Streefkerk, zijn taak overgenomen. Al met al een inspirerende dag waar de NPV veel waardering voor liet blijken, ook materieel door middel van een gift.

Op 16 december vond de kerstviering plaats.

Publiciteit

Voor het naar buiten treden van Calando zijn veel vrijwilligers actief. Martijn Dijkgraaf verzorgt de website en houdt deze actueel. Kees van Rixoord maakt van alle gegevens een mooi jaarverslag. Bij symposia en andere evene-

menten mogen we ook altijd een beroep op hem doen om er iets over te schrijven in de media. Hans Villerius is altijd bereid om mooie en bijpassende foto's te maken.

Giften

Ook in 2017 was een grote betrokkenheid vanuit de gemeenschap voor Calando zichtbaar. In totaal ontvingen we € 213.718,62 aan giften.

De herkomst ziet er zo uit:

- Donateurs: € 21.133,00
- Kerken: € 13.981,50
- Nalatenschappen: € 131.503,00
- Particulieren en bedrijfsleven: € 47.101,12

Veel giften waren afkomstig van dankbare families. Ook jubilea waren aanleiding om aan Calando te denken. Maar de busjes in winkels, inspanningen als vrijwilliger of het organiseren van evenementen brengen eveneens veel geld

op. Bijvoorbeeld: in het winkeltje in de hal van het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis staat een busje om giften in te doen voor Calando. Mevrouw Van den Boogert komt dit regelmatig legen. Na het tellen van de inhoud blijkt elke keer weer hoe verbazingwekkend groot de opbrengst is.

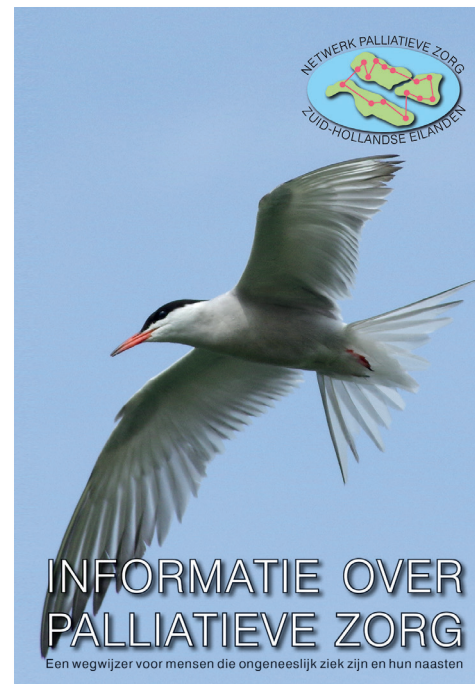
Soms oormerken mensen hun gift omdat ze tijdens het verblijf merken dat er nog behoeftes zijn, zoals een airco op een bepaalde kamer. De familie geeft dan geld met de bedoeling dit te realiseren. Zo is er ook een geormerkte gift voor het maken van een rookgelegenheid in de tuin. Realisering staat voor 2018 op het programma.

Samenwerking

Netwerk ZHE

Alle zorgaanbieders zijn deelnemer van het Netwerk Zuid-Hollandse Eilanden (ZHE). Calando vervult de voorzittersrol. Er is op Goeree-Overflakkee een sub-netwerk.

Palliatieve zorg en dementie

Het beleid in Nederland is erop gericht dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen als zij ouder worden. Dat geldt ook voor mensen met dementie. Dat betekent dat mensen met dementie niet meer, of in een later stadium van hun ziekte, naar een intramurale setting verhuizen en dat de zorg voor deze groep zich voor een belangrijk deel verplaatst van intramuraal naar extramuraal. Als gevolg hiervan zullen zorgverleners in de eerste lijn goed

moeten samenwerken om optimaal te voorzien in de vaak complexe zorgbehoefte van deze groep.

Een belangrijk aandachtspunt in de zorg voor mensen met dementie is adequate signalering van problemen en proactieve zorgplanning. Dat wil zeggen: het tijdig signaleren en bespreken van zorgbehoeften en voorkeuren van de cliënt en zijn of haar mantelzorgers. Ook tijdens de netwerkvergaderingen in Calando is er aandacht voor dit project.

Basisscholing

Ook in 2017 is in Calando de basisopleiding palliatieve zorg aangeboden. Verpleegkundigen en verzorgenden van andere instellingen volgen deze opleiding zes dagdelen. Aan de orde komt wat palliatieve zorg is, de verpleegkundige en medische benadering, communicatie, psychosociale hulp, spirituele zorg en zingeving, en de ethiek van de palliatieve zorg. De afsluiting van de opleiding bestaat uit een eindopdracht, die de deelnemers in de eigen organisatie uitvoeren. Medewerkers van Calando en Nieuw Rijsenburg fungeren als docent. De netwerkcoördinator heeft de algehele leiding.

Symposium

Op 10 mei organiseerde het Netwerk ZHE een symposium in Ooltgensplaat. Het onderwerp was palliatieve zorg in de verstandelijk gehandicaptenzorg (VGZ). Er was veel belangstelling voor het symposium.

Consortium Zuid West Nederland

Het consortium hecht grote waarde aan het leggen van een verbinding met de dagelijkse praktijk van de palliatieve zorg. Zij wil dit onder meer bereiken door het uitvoeren van relevante (onderzoeks)projecten, het actief onderhouden van contacten met coördinatoren en voorzitters van de netwerken palliatie-

ve zorg en samenwerkingspartners. Belangrijke activiteiten vanuit het consortium zijn het brengen van werkbezoeken, het uitbrengen van een nieuwsbrief 'Nieuwsflits', het geven van presentaties op scholingsdagen en het actief betrekken van samenwerkingspartners.

Kennis delen

Jaarlijks worden twee consortiumdagen georganiseerd om alle leden te informeren over de voortgang en ze te betrekken bij de volgende stappen die binnen het consortium worden gezet. Belangrijke onderwerpen zijn het delen van de kennis en ervaringen vanuit de verschillende gremia binnen het consortium. Het uitgangspunt is dat de deelnemers met nieuwe inspiratie en handvatten naar huis gaan.

Vanuit Calando hebben consultants in 2017 de vergaderingen van het consortium bijgewoond. Als voorzitter van het Netwerk nam de algemeen directeur deel aan de Ledenraad van het consortium.

Associatie Hospicezorg Nederland (AHZN)

Calando is lid van de AHZN. Lidmaatschap is alleen mogelijk voor hospices die het Keurmerk Palliatieve Zorg hebben behaald of binnen een vastgestelde tijd gaan halen. Zes keer per jaar komen de leden van de AHZN bij elkaar. De eindverantwoordelijken van de organisaties bespreken dan de praktische zaken en het behartigen van de belangen. Er is een nauwe samenwerking met Palliactief en Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) om besprekingen op de juiste plaats te voeren, of om met elkaar af te stemmen. Vanuit de AHZN is er veel contact met landelijke organisaties, zoals CIZ, ACTIZ, Perspekt, VWS, ZN en NZA.

In 2013 is vanuit de AHCH, de voorganger van AHZN, prof. dr. Carlo Leget benoemd

tot bijzonder hoogleraar in de ethiek en spirituele zorg in de palliatieve zorg. Het voorzieningsfonds van Calando heeft dit mede mogelijk gemaakt.

In 2014 is prof. dr. Saskia Teunissen benoemd tot hoogleraar Hospicezorg. De AHZN faciliteert haar en levert een actieve bijdrage aan het onderzoek naar de kwaliteit van de zorg in hospices. Professor Teunissen is de grondlegger van het Utrechts Symptoom Dagboek. Dit wordt gebruikt om alle ongemakken in de laatste levensfase te observeren en te registreren om de kwaliteit van leven te verbeteren. Hiertoe is een app ontwikkeld, zodat patiënten en/of familie dit dagboek zelf kunnen invullen en zo op afstand de juiste zorg kunnen ontvangen. Het gaat daarbij niet alleen om lichamelijke ongemakken, maar ook om psychosociale en spirituele problemen.

Verder is in samenwerking met Perspekt het kwaliteitskeurmerk PreZo Hospicezorg ontwikkeld.

Palliactief

Palliactief is de multidisciplinaire beroepsvereniging voor werkers in de palliatieve zorg.

De artsen, enkele verpleegkundigen, de maatschappelijk werker en de geestelijk verzorger zijn lid. Zij wonen de algemene ledenvergaderingen bij en genieten korting bij evenementen, zoals het tweejaarlijkse Nationaal Congres of het internationale EAPC.

Palliactief is een van de gesprekspartners van de overheid en behartigt de belangen zowel nationaal als internationaal.

Financiën

**Aan de Raad van Beheer en de Raad van Toezicht van
Stichting Palliatieve Zorg Dirksland
Postbus 42
3247 ZG DIRKSLAND**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Bijgesloten Verkort Financieel Verslag 2017 van Stichting Palliatieve Zorg te Dirksland, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2017, de samengevatte Staat van baten en lasten 2017 en bijbehorende toelichting, is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2017 van Stichting Palliatieve Zorg Dirksland. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 4 juni 2018. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 4 juni 2018.

Het Verkort Financieel Verslag bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het kennisnemen van het Verkort Financieel Verslag kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Palliatieve Zorg Dirksland.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het Verkort Financieel Verslag in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is het Verkort Financieel Verslag 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2017 van Stichting Palliatieve Zorg Dirksland en in overeenstemming met de grondslagen zoals opgenomen in het Verkort Financieel Verslag 2017.

Middelharnis, 4 juni 2018

Visser & Visser Accountants B.V.

Was getekend.

Mr. drs. M.J. van den Bos RA

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)

Activa

Vaste activa

Materiele vaste activa

Verbouwing en inrichting
Inventaris

18.460
14.957

33.417

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

166.611

Liquide middelen

336.124

336.152

Alle bedragen in €

31-12-2017

31-12-2016

Passiva

Stichtingsvermogen

Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen
Collectief gefinancierd gebonden
vermogen

824.357
- 751.155

73.202

Langlopende schulden

Leningen Stichting Voorziengenfonds
Hospice Calando

-

Kortlopende schulden

Stichting Voorzieningenfonds
Hospice Calando
Belastingen en premies
sociale verzekeringen
Overige schulden en overlopende passiva

5.868

31.100

225.982

262.950

336.152

Alle bedragen in €

31-12-2017

31-12-2016

824.357
- 784.596

39.761

114.475

33.680

179.797

327.952

367.713

Staat van baten en lasten

	31-12-2017	31-12-2016
Baten	780.905	733.560
Personeelskosten	671.815	620.132
Afschrijvingen	8.705	6.369
Huisvestingskosten	11.551	11.701
Exploitatiekosten	20.399	20.850
Kantoorkosten	7.158	7.657
Algemene kosten	22.974	19.363
Diverse baten en lasten	-	-
Som der lasten	742.596	686.072
Bedrijfsresultaat	38.309	47.488
Rentebaten	24	244
Rentelasten	4.892	3.287
Som der financiële baten en lasten	- 4.868	- 3.043
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	33.441	44.445
Buitengewone baten	-	-
Nalatenschappen	-	-
Resultaat	33.441	44.445

Alle bedragen in €

Algemene gegevens

Adres: Vivaldilaan 2-4, 3247 EE Dirksland
 Postadres: Postbus 42, 3247 ZG Dirksland
 Telefoon: 0187 - 609147
 Fax: 0187 - 609148
 Internet: www.calando.nl (ook informatie voor professionals)
 E-mail: info@calando.nl
 Bankrekeningnummer:
 Stichting Palliatieve Zorg
 NL22 RABO 03512.13.767,
 Stichting Voorzieningenfonds
 NL26 RABO 03141.18.373

Aangesloten bij:

VPTZ, Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg, de landelijke vrijwilligersorganisatie, Associatie Hospicezorg Nederland, Leerbedrijf SBB (voorheen Calibris)

Raad van Toezicht

Voorzitter:

de heer J. van den Broek,
 Ring 120, 3241 CS Middelharnis

Secretaris:

De heer mr. C.N. Schuring,
 Voorstraat 9, 3241 EE Middelharnis

Overige leden:

Mevrouw drs. V. de Wolf, Amer 3, Brielle (vanaf 1 februari 2017)

Mevrouw drs. B. Winkel, Blankenburgse Rak 1, 3232 HM Brielle (tot 1 februari 2017)

De heer A. Robijn, Pimpelmees 67, 3245 TW Sommeldijk

De heer drs. A. Baelde, Peuterdijk 13, 3247 AW Herkingen

De heer A.J. van der Vlucht, Eendrachtdijk 10a, 3251 AG Stellendam

Secretariële ondersteuning

mevr. A. Koedam

Raad van Bestuur

Algemeen directeur:

Mevrouw J.H. Koningswoud-ten Hove,
 Vivaldilaan 2-4, 3247 EE Dirksland

Medisch directeur:

De heer dr. K.W. van Kralingen, Vivaldilaan 2-4, 32247 EE Dirksland (tot 1 mei 2017)
 Mevrouw drs. H.S. Noordzij-Nooteboom,
 Vivaldilaan 2-4, 3247 EE Dirksland (na 1 mei 2017)

Nevenfuncties directie

Mevrouw drs. H.C. Noordzij-Nootenboom

- Internist-hematoloog-oncoloog in Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis

J.H. Koningswoud-ten Hove

- voorzitter van de Associatie Hospicezorg Nederland tot 15 mei 2017
- medewerkster (op vrijwillige basis) aan het consultatiepunt voor vragen rondom het levenseinde en palliatieve zorg van de NPV
- voorzitter Netwerk Palliatieve Zorg ZHE en sub-netwerk Goeree-Overflakkee
- commissaris bij WoonDroomzorg
- Kerngroep PZ tot 1 april 2017

